

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VI kadencja
Prezes Rady Ministrów
DSP-A-140 – 71(3)/09

Warszawa, 1 kwietnia 2009 r.

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Przekazuję przyjęte przez **Radę Ministrów stanowisko** wobec poselskiego projektu ustawy:

**- o państwowych instytutach naukowych
(druk nr 252).**

Jednocześnie informuję, że Rada Ministrów upoważniła Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego do reprezentowania Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych.

(-) Donald Tusk

**Stanowisko Rządu
wobec poselskiego projektu ustawy o państwowych instytutach naukowych
(druk sejmowy nr 252)**

Rząd wyraża negatywne stanowisko wobec poselskiego projektu ustawy o państwowych instytutach naukowych (druk sejmowy nr 252), regulującego kwestie związane z powoływaniem, działalnością i likwidacją państwowych instytutów naukowych, których zadaniem byłoby prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych oraz wykonywanie innych zadań służących realizacji polityki naukowej, naukowo-technicznej i innowacyjnej państwa. Z uzasadnienia projektu wynika, że celem ustawy jest stworzenie instrumentu prawnego, za pomocą którego będzie można wpływać bezpośrednio na koncentrację polskiego potencjału badawczego.

Uzasadnienie:

Przedstawione w projekcie ustawy rozwiązania prawne budzą szereg wątpliwości:

1. Zgodnie z art. 2 ust. 1 projektu ustawy, Rada Ministrów tworzy - w drodze rozporządzenia - państwowy instytut naukowy, jeżeli zaistnieje potrzeba realizacji badań naukowych i prac rozwojowych oraz zadań służących rozwojowi wiedzy, techniki i innowacyjności w dziedzinie o strategicznym znaczeniu dla gospodarki, środowiska, ochrony zdrowia lub innych obszarów życia społecznego. Projekt ustawy zmierza zatem do rozszerzenia katalogu jednostek naukowych o nowe podmioty tworzone w celu prowadzenia badań naukowych i prac rozwojowych, nie identyfikując równocześnie dziedzin, ani obszarów badań naukowych, w których miałyby one funkcjonować.
2. Z projektu ustawy wynika, że tworzenie państwowych instytutów naukowych może odbywać się również poprzez przekształcenie jednostek naukowych dotychczas funkcjonujących w różnych tzw. pionach nauki (jednostek badawczo-rozwojowych, instytutów Polskiej Akademii Nauk i jednostek organizacyjnych uczelni publicznych). Jednak projekt ustawy nie zawiera uregulowań, które określałyby zasady dokonywania tych przekształceń, a w projekcie uzasadnienia brak jest docelowej wizji i skali proponowanych przekształceń. Projekt narusza również autonomię Polskiej Akademii Nauk w dokonywaniu zmian w strukturze jej instytutów.
3. Projekt ustawy zbyt ogólnie reguluje kwestię wyposażenia państwowego instytutu naukowego w mienie niezbędne do realizacji jego zadań (nie wskazuje źródeł, ani zasad przydzielania mienia tworzonemu instytutowi).

4. Projektowana ustawa nie zawiera również wystarczających uregulowań dotyczących pracowników państwowego instytutu naukowego, nie odwołując się przy tym do rozwiązań ogólnych, zawartych w kodeksie pracy.

Ponadto, w dniu 6 stycznia 2009 r. został przekazany do Sejmu RP pakiet projektów ustaw reformujących system nauki w Polsce, który zawiera spójne rozwiązania prawne umożliwiające koncentrację potencjału naukowego i współpracę jednostek naukowych funkcjonujących we wszystkich pionach nauki.

Projekt ustawy o zasadach finansowania nauki przewiduje mechanizmy i instrumenty sprzyjające koncentracji potencjału intelektualnego i materialnego nauki (np. Krajowy Program Badań, strategiczne programy badań naukowych finansowane przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, programy i przedsięwzięcia ustanawiane przez ministra właściwego do spraw nauki, konsorcja naukowe, środki z budżetu nauki na restrukturyzację jednostek naukowych).

Również projekty ustaw: o Polskiej Akademii Nauk oraz o instytutach badawczych zawierają uregulowania ukierunkowane na wzmocnienie poziomu naukowego i współpracy jednostek naukowych. Proponowane w ww. projektach rozwiązania przewidują szeroką gamę możliwych przekształceń jednostek naukowych (łączenie, w tym włączenie do innej jednostki naukowej, podział, reorganizacja) oraz zakładają różne możliwości współpracy jednostek (współpraca instytutów Polskiej Akademii Nauk w ramach centrów Akademii oraz współpraca różnych podmiotów w ramach centrów naukowo-przemysłowych, tworzonych przez co najmniej jeden instytut badawczy oraz co najmniej jedną jednostkę sektora gospodarczego, jak również uczelnie i instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk oraz zagraniczne instytucje naukowe).

Nie jest zatem zasadne tworzenie dodatkowych sztywnych struktur, jakimi byłyby państwowe instytuty naukowe, dla których nie zostały określone obszary działalności.

Biorąc pod uwagę powyższe, Rząd wyraża negatywne stanowisko wobec poselskiego projektu ustawy o państwowych instytutach naukowych.